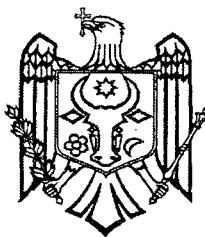

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-33/A-259 № 19.02.2019

✓ **Curtea Constituțională a Republicii Moldova**

Mun. Chișinău, Strada Alexandru Lăpușneanu 28, Md-2004

Agent constatatator Centrul Unic de Monitorizare
m. Chișinău, str. Iacov Hîncu 3 A, Md-2005

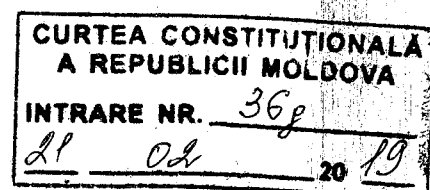
Kovali Vladimir
m. Chișinău, str. Trifan Baltă 7/1, Md-2021

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău la solicitarea avocatului Kovali Vladimir vă expediază demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe dosarul contravențional nr. 4r-278/19 și încheierea instanței de judecată din data de 11.02.2019.

Anexă: 1 copie a decizie a Curții de Apel Chișinău din 11.02.2019.

Judecător

Ghenadie Lîsîi

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Vladimir
2. Kovali
3. Adresa municipiul Chișinău str.Trifan Baltă,7/1 MD 2021
4. Funcția avocat
5. Tel./fax 069131764 022 84 44 15
- 6.Vladimir Kovali
- 7.Avocat
- 8.Chișinău str.A.Pușkin,33 ap.1A
9. Tel.069131764
- 10.022 84 44 15

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.1.În procedura Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău se află recursul înaintat de către Kovali Vladimir împotriva hotărîrii judecătoreiei municipiului Chișinău cu sediul Rîșcani din 27 noiembrie 2018 prin care contestația lui Kovali V. împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.DCT 02035962 și a deciziei de sancționare din 13.08.2018,întocmite de către agentul constatator Elena Gurduz a fost respinsă ca neîntemeiată.

12.2.Nefiind de accord cu hotărîrea judecătorească autorul sesizării a formulat recurs,prin care a invocat:

12.3 Ministerul Economiei și Infrastructurii la 13.06.2016 a adoptat Ordinul nr. 118 cu privire la aprobarea procedurii de măsurare legală PML 09-02:2016

„Măsurarea vitezei mijloacelor de transport auto cu ajutorul sistemului tip „АВТОУРАГАН”.

12.4.În capitolul **III. TERMINOLOGIE ȘI ABREVIERI** din Anexa la Ordinul Ministerului Economiei nr.118 din 13.06.2016 sa introdus fraza:” Post mobil de supraveghere a circulației rutiere – complex mobil amplasat pe automobil de patrulare sau automobil fără însemne speciale ale MAI, care efectuează supravegherea circulației rutiere prin intermediul mijloacelor tehnice, speciale, certificate și verificate metrologic, ce asigură monitorizarea integrală a circulației rutiere la o intersecție sau pe un sector de drum.” care a servit drept temei pentru organizarea activității automobilelor în care sunt amplasați colaboratori ai poliției și care fixează viteza de deplasare a automobilelor cu oformarea unor acte care ulterior se trimit la domiciliul conducătorilor auto și care servesc drept temei pentru întocmirea proceselor-verbale de sancționare.

III .CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.1 Potrivit pct. 14 din Codul european de etică a poliției:” Poliția și personalul în uniformă trebuie în mod normal să fie recunoscuți cu ușurință.”

13.2.În conformitate cu pct.6 din Convenția ASUPRA CIRCULAȚIEI RUTIERE din 08.11.68:” Agenții care dirijează circulația vor fi ușor de recunoscut și vizibili de la distanță atât noaptea cât și ziua” și Potrivit pct.7 RCR:” agent de circulație – persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare);

13.3 Potrivit Regulamentului Circulației Rutiere:

-” *echipă mobilă a Poliției de Frontieră* – formațiune operațională alcătuită din polițiști de frontieră care desfășoară misiuni conform împuternicirilor stabilite, utilizând mijloacele de mobilitate auto ale Poliției de Frontieră, și se identifică prin semnele distinctive ale instituției;

-*echipă mobilă a Serviciului Vamal* – subdiviziune specială operativă a Serviciului Vamal, creată pentru asigurarea respectării legislației vamale;” astfel echipă mobilă a poliției de patrulare Regulamentul Circulației Rutiere nu conține.

În astfel de circumstanțe nu mi sa explicat cum a fost fotografiat automobilul, de către cine și când și în temeiul carei norme de drept a fost abilitat această persoană.

13.4 Conform art.384 din Codul contravențional persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul :” h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;” fapt ignorat totalmente în speță inclusiv și din lipsa acestora.”..

13.5.Potrivit pct.6 Regulamentul cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției ,aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova :”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției” nr. 1139 din 18.09.2003:

”6. Dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport și aparatajul medical pot fi utilizate:

în timpul patrulării pedestre sau cu ajutorul automobilelor speciale ale poliției;

pe sectoarele drumurilor publice cu o concentrare sporită a accidentelor rutiere provocate din cauza excesului de viteză;

de către lucrătorii medicali cu pregătire specială și lucrătorii poliției, instruiți conform actelor normative în vigoare ale Ministerului Sănătății.”

13.6 Agentul constator nu a prezentat careva probe la constatarea vinovăției petiționarului și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Cu atât mai mult, la rubrica „Mijloace tehnice speciale de constatare”, agentul constator a făcut mențiunea AMVMT „Iscra DA/40 m.0595”, însă în cursul examinării cauzei careva probe, care să demonstreze vinovăția contravenientului nu au fost prezentate în ședința de judecată. Careva probe și date obligatorii aferente utilizării mijlocului în cauza, cum ar fi: verificarea metrologică, numărul din data, luna anul, nu au fost specificate în procesul verbal, inclusiv la capitolul anexe. Iar cele prezentate în ședința de judecată n-au fost probate ca folosite anume în cazul dat și în timpul stabilit. Relevantă la caz fiind Decizia Curții Supreme de Justiție din 15.03.2017 pe Dosarul nr. Ira-344/2017.

13.7. Registrul de stat al mijloacelor de măsurare este ținut de Institutul Național de Metrologie și este publicat pe pagina web a instituției ([link:http://www.metrologie.md/state-register-measuring-instruments-ro/](http://www.metrologie.md/state-register-measuring-instruments-ro/)). Am considerat necesar să verific dacă complexul de măsurare și înregistrare video a vitezei mijloacelor de transport auto (radar) „AMVMT Iskra –DA/40 m.0595” utilizat de colaboratorii INP a fost supus controlului metrologic legal. În rezultatul verificării „Registrului de stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova” (partea I și II situație la 01.08.2018) am constatat că aparatul pentru măsurarea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport menționat în procesul - verbal nu a fost identificat în Registru. Menționez că Registrul conține informații cu privire la 3 modele de aparate: - „Искра-1” nr. de înregistrare în Registru de Stat 0322:2003, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 1372-M nr.50 din 29.07.2003; - „Искра-Видео” nr. de înregistrare în Registru de Stat 1-0727:2010, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 0015-M nr.239R din 01.06.2010; - „Искра-ДА” nr. de înregistrare în Registru de Stat 1-0964:2016, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 009 nr.341R din 06.05.2016; Conform informațiilor publice din Registrul de Stat termenul de valabilitate la primele două modele a expirat la 29.07.2007 și respectiv la 03.03.2012. Pentru modelul „Искра-ДА” termenul de valabilitate al certificatului expiră la 28.03.2019. Din cele expuse rezultă că complexul de măsurare și înregistrare video a vitezei mijloacelor de transport auto utilizat în speță de colaboratorul INP este unul neconform, fapt ce contravine art. 13 alin. (25) din Legea metrologie și anume, se interzice utilizarea mijloacelor de măsurare fără marcaje metrologice sau cu marcaje metrologice deteriorate, înlăturate, sau cu termenul de verificare metrologică expirat pentru măsurările efectuate în domeniile de interes public. Mai menționez că, există precedente documentate prin care se constată utilizarea de către colaboratorii INP a radarelor în interes public, neverificate metrologic de către serviciile de metrologie (Decizia Curții Supreme de Justiție din 15.03.2017 pe Dosarul nr. Ira-344/2017).

13.8 Potrivit art. 375 Cod Contravențional – „Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa”.

Prezumția de nevinovăție este prevăzută și de art. 6 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale – „Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită”.

Este stabilit cu certitudine că, partea acuzării în privința articolului sus citat a prezentat în calitate de probă procesul - verbal cu privire la contravenție seria DCT 035962 din 13.08.2018 constatând „ex propriis sensibus” fapta contravențională, adică „după propriile sale simțuri”. În acest sens, pentru susținerea vinovăției petiționarului, agentul constatatator urma să se prezinte în ședința de judecată, dar și să prezinte probe pertinente, concludente și utile cu privire la cele constatate. Or, din rubrica „obiecțiile persoanei în a cărei privință s-a întocmit procesul - verbal” rezultă cert că, petiționarul a formulat obiecții asupra faptei constatate de agentul constatatator, în care a indicat că nu este de acord cu procesul - verbal cu privire la contravenție în privința sa.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: ...în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns

special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

13.9. Consider sintagma “**automobil fără însemne speciale**” din definiția din Ordinul Ministerul economiei nr.118 din 23.06.2016 “Post mobil de supraveghere a circulației rutiere – complex mobil amplasat pe automobil de patrulare sau **automobil fără însemne speciale ale MAI**, care efectuează supravegherea circulației rutiere prin intermediul mijloacelor tehnice, speciale, certificate și verificate metrologic, ce asigură monitorizarea integrală a circulației rutiere la o intersecție sau pe un sector de drum.” una contrară legislației.

În astfel de circumstanță Hotărârile Guvernului Republicii Moldova prin care sa adoptat Regulamentul Circulației Rutiere și nr. 1139 din 18.09.2003:”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției” nu sunt abrogate și produc efecte juridice iar ordinul Ministerului economiei nr.118 din 13.06.2016 vine în contradicție și merită a fi anulat.Potrivit art.16 din legea cu privire la actele normative :”(2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate. “

Potrivit prevederilor alin.3 din art.7 Cod Procedură Penală:” Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

IV.EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

14.1 Legislația pertinentă

Prevederile relevante ale Constituției :

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]

3. Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 16

Egalitatea

„[...]

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 58

Contribuții financiare

(1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.

(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

(3) Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

„(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

[...]”

Articolul 72

Categorii de legi

„(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.

(3) Prin lege organică se reglementează:

[...]

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

[...]”

Legea cu privire la actele normative 100/22.12.2017

Articolul 73

Elaborarea ordinelor, instrucțiunilor și altor acte normative de către autoritățile administrației publice centrale

„[...]”

(3) Actele normative se vor limita strict la cadrul stabilit de actele superioare în a căror executare se emit și nu pot să contravină prevederilor acestora.”

Articolul 102

Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

- (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.
(3) Ordonanțele se emit în condițiile articolului 106².
[...]”.

Articolul 6. Categoriile actelor normative

Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative:

- a) Constituția Republicii Moldova;
- b) legile și hotărârile Parlamentului;
- c) decretele Președintelui Republicii Moldova;
- d) hotărârile și ordonanțele Guvernului;
- e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate;
- f) actele normative ale autorităților publice autonome;
- g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;
- h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.

Articolul 16. Actele normative ale autorităților administrației

publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome.

(1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

(2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate.

(3) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se elaborează în termenele prevăzute de actele normative superioare sau într-un termen rezonabil pentru elaborarea acestora și pentru realizarea prevederilor lor.

(4) Regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se aprobă prin hotărîre sau ordin care se semnează de către conducătorii autorităților emitente.

Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288/16.12.2016

Articolul 4. Principiile de activitate a Poliției

(1) Activitatea Poliției se desfășoară exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în Codul european de etică al poliției și în alte acte internaționale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, controlului ierarhic permanent, răspunderii

personale și profesionalismului, transparenței, respectării secretului de stat și al altor informații oficiale cu accesibilitate limitată.

(2) Poliția nu aplică, nu încurajează și nu tolerează tortura, tratamentul inuman sau degradant.

(3) Aplicarea forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc se admite doar în strictă conformitate cu legea și în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor Poliției.

Articolul 64. Uniforma și însemnele distinctive

(1) Funcționarul public cu statut special este asigurat cu uniformă pe seama bugetului de stat.

(2) Normele de asigurare cu uniformă se stabilesc de către Guvern. Modelul uniforme și al însemnelor distinctive ale Ministerului Afacerilor Interne, ale autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia se aprobă în modul stabilit de lege.

(3) Regulile de port al uniforme și însemnelor distinctive, categoriile de funcționari publici cu statut special pentru care portul uniforme este obligatoriu pe timpul exercitării obligațiilor de serviciu se stabilesc de Ministerul Afacerilor Interne.

(4) Se interzice ca uniforma și însemnele distinctive ale angajaților altor autorități publice sau ale altor persoane juridice să fie identice ori similare cu cele ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

(5) Folosirea ilegală a uniforme și însemnelor distinctive ale Ministerului Afacerilor Interne, precum și profanarea acestora, atrage răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(6) Funcționarul public cu statut special este asigurat cu echipament de protecție și de lucru potrivit prevederilor legale.

L E G E

privind siguranța traficului rutier*

nr. 131-XVI din 07.06.2007

Articolul 5. Competența Guvernului

De competența Guvernului sînt:

a) dirijarea activității organelor centrale de specialitate ale statului cu atribuții în domeniul traficului rutier;

b) aprobarea programelor de stat privind dezvoltarea traficului rutier și siguranța pe drumurile publice, precum și a actelor normative înaintate de autoritățile competente;

c) finanțarea, dirijarea și exercitarea controlului asupra realizării programelor de dezvoltare a traficului rutier și siguranței acestuia;

d) organizarea activității de cercetare științifică și construcții tehnologice în domeniul traficului rutier și siguranței acestuia;

e) exercitarea controlului asupra executării și respectării legislației privind siguranța traficului rutier;

f) aprobarea listei de medicamente contraindicate conducătorilor de vehicule;

g) stabilirea conținutului minim al truselor medicale de prim ajutor din dotarea autovehiculelor;

h) stabilirea normelor metodologice privind organizarea pregătirii, perfecționării, examinării și atestării cadrelor didactice din domeniul pregătirii conducătorilor de autovehicule și a personalului din sfera transporturilor rutiere;

i) stabilirea categoriilor de vehicule care pot fi admise în trafic rutier fără a fi omologate;

j) aprobarea programelor de stat privind protecția mediului înconjurător, standardelor privind starea tehnică a vehiculelor și a utilajului.

Articolul 7. Competența Ministerului Afacerilor Interne

De competența Ministerului Afacerilor Interne sînt:

a) exercitarea controlului interdepartamental asupra respectării prevederilor actelor legislative și ale actelor normative din domeniul traficului rutier;

b) coordonarea, pe domenii de competență, a activităților de ridicare a gradului de organizare și de siguranță a traficului rutier;

c) asigurarea dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier cu mijloace de măsurare, legalizate și verificate metrologic, conform cerințelor actelor normative în vigoare;

d) exercitarea controlului asupra vehiculelor în privința corespunderii lor cu normele de siguranță a traficului rutier;

e) exercitarea controlului asupra calității lucrărilor din domeniile: de exploatare, întreținere, reparare și inspecție tehnică periodică, efectuate de persoane care practică activitate de întreprinzător în aceste domenii;

f) monitorizarea evoluției fenomenului accidentar și reflectarea în mass-media a stării de lucruri din traficul rutier, a modului în care participanții la trafic respectă legislația privind siguranța lui;

g) asigurarea activității echipelor de intervenție rapidă pentru întreprinderea măsurilor de urgență în cazul producerii de accidente în trafic rutier;

h) organizarea după programe a instruirii angajaților poliției rutiere, serviciului de pompieri, ai altor structuri specializate privind acordarea de prim ajutor medical persoanelor care au avut de suferit în accidente în trafic rutier;

i) eliberarea permiselor speciale pentru conducătorii de autovehicule speciale de încasare și de comunicație specială la absolvirea cursurilor de instruire în cadrul unui centru de formare profesională din subordine, coordonarea itinerarelor pentru efectuarea instruirii practice în conducerea autovehiculelor pe drumurile publice;

j) ținerea evidenței centralizate a contravențiilor din domeniul traficului rutier și a sancțiunilor aplicate, eliberarea către solicitanți a certificatelor de cazier contravențional, a certificatelor cu privire la accidentele rutiere, a actelor juridice cu privire la neridicarea în procesul de constatare a contravențiilor a permisului de conducere, a certificatului de înmatriculare a vehiculului și/sau a plăcilor de înmatriculare;

k) coordonarea schemelor de transportare a încărcăturilor de mare tonaj, cu gabarit depășit și a încărcăturilor periculoase;

l) escortarea coloanelor oficiale.

Articolul 8. Competența Economiei și Infrastructurii

De competența Ministerului Economiei și Infrastructurii sînt:

a) administrarea, întreținerea, repararea și înzestrarea cu mijloace de semnalizare a drumurilor publice naționale pentru sistematizarea și organizarea traficului rutier în vederea garantării siguranței circulației; amenajarea drumurilor laterale pentru circulația vehiculelor cu tracțiune animală, vehiculelor autopropulsate și amenajarea pistelor pentru bicicliști;

b) autorizarea persoanelor care practică activitate de întreprinzător în domeniile de omologare, inspecție tehnică periodică, prestări servicii de reparație și de întreținere tehnică a vehiculelor;

c) coordonarea, prin avizarea programelor de instruire, a procesului de formare inițială și perfecționare periodică, în cadrul unităților de instruire specializate, a experților implicați în procesul de omologare, inspecție tehnică periodică, reparație și deservire tehnică a vehiculelor, certificare a transportului conform actelor normative ale Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport (CEMT), Acordului european referitor la transportul rutier internațional de mărfuri periculoase (ADR), Acordului cu privire la transporturile internaționale de produse perisabile și cu privire la mijloacele de transport speciale care trebuie folosite pentru aceste transporturi (ATP), precum și a personalului din domeniul transportului rutier, în vederea eliberării certificatului de competență profesională;

d) elaborarea reglementărilor tehnice de construcție, reconstrucție și reutilare a vehiculelor, elaborarea condițiilor tehnice și a metodologiei de omologare, de prestare a serviciilor de reparație și întreținere tehnică, de inspecție tehnică periodică, precum și de certificare a echipamentelor și subansamblurilor vehiculelor, în vederea admiterii în traficul rutier;

e) controlul, în conformitate cu principiile și procedurile stabilite de Legea nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, al activității de omologare a vehiculelor și de inspecție tehnică periodică, precum și de certificare a echipamentelor și subansamblurilor vehiculelor, evaluarea situației în acest domeniu, în vederea perfecționării rețelei de stații autorizate care prestează astfel de servicii;

f) elaborarea de norme obligatorii, care urmează a fi aprobate de Guvern, privind organizarea și buna desfășurare a transporturilor rutiere, monitorizarea respectării acestor norme;

g) elaborarea de reglementări speciale, care urmează a fi aprobate de Guvern, în domeniul transporturilor rutiere de mărfuri periculoase și al transporturilor efectuate cu vehicule a căror masă totală și/sau gabarit depășesc limitele admise și stabilirea măsurilor de siguranță privind efectuarea acestor transporturi;

h) stabilirea reglementărilor tehnice privind întreținerea și repararea drumurilor publice și a pasajelor la nivel cu calea ferată, privind amenajarea acestora cu mijloace de semnalizare, sistematizare și organizare a traficului rutier;

i) elaborarea de norme legale privind condițiile de organizare de către agenții transportatori a transporturilor rutiere de mărfuri și pasageri pe rute interne și internaționale și modul de desfășurare a acestora;

j) elaborarea de norme, care urmează a fi aprobate de Guvern, privind reglementarea și controlul respectării regimului de muncă și odihnă al conducătorilor de autovehicule antrenați în transporturile interne și internaționale de mărfuri și pasageri;

k) stabilirea, în conlucrare cu alte autorități de resort, a normelor metodologice privind pregătirea, perfecționarea și atestarea experților antrenați în activitatea de omologare a vehiculelor și de inspecție tehnică periodică, precum și a personalului din domeniul transportului rutier;

l) elaborarea metodologiei, care urmează a fi aprobată de Guvern, privind montarea, utilizarea și verificarea tahografelor și limitatoarelor de viteză de la bordul vehiculelor, privind eliberarea, înlocuirea, schimbarea și reînnoirea cartelelor tahografice, privind descărcarea și stocarea datelor acumulate în tahografele digitale și în cartelele tahografice;

m) elaborarea de norme privind implementarea evaluării de impact asupra siguranței rutiere, auditului de siguranță rutieră, inspecției de siguranță rutieră, precum și privind reglementarea activității de formare inițială, perfecționare profesională și atestare a auditorilor de siguranță rutieră.

Prevederile relevante ale Hotărîrilor Guvernului Republicii Moldova:

-nr. 357 din 13.05.2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere”
Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009

**REGULAMENTUL
circulației rutiere**

1. Regulamentul circulației rutiere (în continuare – Regulamentul) cuprinde normele ce determină circulația vehiculelor și pietonilor pe drumurile publice ale Republicii Moldova, precum și pe teritoriile adiacente acestora. Respectarea prezentului Regulament va garanta securitatea tuturor participanților la trafic, protecția mediului, ocrotirea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și apărarea proprietății acestora.

2. În Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers. Se interzice circulația pe drumurile publice a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția vehiculelor aflate în traficul internațional.

3. Participanții la trafic sînt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente.

4. Orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia.

7. În sensul prezentului Regulament următoarele noțiuni și termeni semnifică:

agent de circulație – persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare);

echipă mobilă a Poliției de Frontieră – formațiune operațională alcătuită din polițiști de frontieră care desfășoară misiuni conform împuternicirilor stabilite, utilizînd mijloacele de mobilitate auto ale Poliției de Frontieră, și se identifică prin semnele distinctive ale instituției;

echipă mobilă a Serviciului Vamal – subdiviziune specială operativă a Serviciului Vamal, creată pentru asigurarea respectării legislației vamale;

38. 1) Autovehiculele cu regim prioritar de circulație trebuie să fie echipate, respectiv:

a) ale Ministerului Afacerilor Interne care escortează coloane oficiale sau delegații – cu lumini giratorii de culoare albastră și roșie, și semnal sonor special (cu excepția celor destinate stingerii incendiilor);

b) ale Ministerului Afacerilor Interne, echipelor mobile ale Serviciului Vamal, Ministerului Apărării, Administrației Naționale a Penitenciarelor a Ministerului Justiției, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, ambulanțelor, destinate stingerii incendiilor, serviciilor depanare ale rețelelor de gaze naturale, rețelelor termice și electrice de contact – cu lumini giratorii de culoare albastră și semnal sonor special.

3

Echiparea autovehiculelor cu regim prioritar de circulație cu mijloace de semnalizare specială sonoră și luminoasă se realizează cu permisiunea Direcției supraveghere transport și circulație rutieră, în conformitate cu standardele și normativele în vigoare.

2) Autovehiculele speciale destinate întreținerii și reparării drumurilor, care transportă încărcături cu masa și gabaritul depășite, încărcături periculoase și cele ce evacuează vehiculele rămase în pană, trebuie să fie echipate cu lumini giratorii de culoare portocalie;

3) Autovehiculele serviciilor bancare, poștei speciale și cele destinate transportării valorilor importante trebuie să fie echipate cu lumini giratorii de culoare albă și semnal sonor special, care nu oferă prioritate în trafic, utilizate în caz de atac asupra acestora și pentru alertarea poliției și participanților la trafic despre pericolul apărut.

**nr. 690 din 30.08.2017” Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului
Economiei și Infrastructurii”**

Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.690 din 30 august 2017

REGULAMENT

cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei si Infrastructurii

4. În activitatea sa, Ministerul se conduce de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr.136 din 7 iulie 2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, precum și de prezentul Regulament.

8. Ministerul este învestit cu următoarele drepturi:

1) să solicite și să primească de la alte ministere, autorități administrative centrale și alte autorități publice, precum și de la autoritățile administrației publice locale informațiile necesare pentru îndeplinirea funcțiilor și exercitarea atribuțiilor;

2) să creeze consilii consultative, comisii specializate, grupuri de lucru, cu antrenarea reprezentanților altor ministere, autorități administrative centrale și autorități publice, ai administrației publice locale, mediului academic, societății civile, mediului de afaceri și a specialiștilor în domeniu pentru elaborarea proiectelor de acte normative, documentelor de politici publice, efectuarea expertizelor și acordarea consultațiilor, precum și pentru examinarea altor chestiuni ce țin de domeniile specifice de activitate;

3) să elaboreze proiecte de dezvoltare în domeniile de competență;

4) să colaboreze cu autoritățile administrației publice locale în vederea implementării politicii statului în domeniile încredințate și a soluționării problemelor comune;

5) să prezinte Guvernului propuneri privind înființarea, reorganizarea sau dizolvarea unor autorități administrative aflate în subordinea sa, precum și a unor instituții publice în care are calitatea de fondator, pentru asigurarea realizării misiunii și îndeplinirii funcțiilor sale;

6) să delege, în caz de necesitate, în mod discreționar, unele funcții autorităților administrative din subordine, precum și instituțiilor publice în care are calitatea de fondator, dacă acest fapt nu contravine legislației;

7) să abroge acte ce contravin legislației emise de autoritățile administrative din subordine și instituțiile publice în care are calitatea de fondator;

8) să înainteze, în conformitate cu legislația, acțiuni în regres împotriva funcționarilor publici și a personalului angajat care au cauzat prejudicii proprietății publice și bugetului de stat;

9) să solicite accesul și să obțină gratuit, prin intermediul platformei de interoperabilitate, informații statistice, financiare, fiscale, economice, juridice și de altă natură;

10) să încheie tratate internaționale în condițiile legii;

11) să exercite controlul asupra folosirii eficiente a mijloacelor bugetare și extrabugetare pentru funcționarea sa regulamentară;

12) să elaboreze și să aprobe instrucțiuni și indicații metodice în chestiunile ce țin de competența sa, precum și acte normative înregistrate în modul și condițiile prevăzute de legislație;

13) să prezinte Guvernului demersuri privind necesitatea suspendării acțiunii unor acte normative și administrative sau decizii ale autorităților administrației publice ce contravin legislației;

14) să exercite alte drepturi în temeiul actelor normative speciale ce reglementează relațiile în domeniile de activitate încredințate Ministerului.

-nr. 1139 din 18.09.2003: "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției"

"6. Dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport și aparatajul medical pot fi utilizate:

în timpul patrulării pedestre sau cu ajutorul automobilelor speciale ale poliției;

pe sectoarele drumurilor publice cu o concentrare sporită a accidentelor rutiere provocate din cauza excesului de viteză;

de către lucrătorii medicali cu pregătire specială și lucrătorii poliției, instruiți conform actelor normative în vigoare ale Ministerului Sănătății."

Articolul 135

Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituția;

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;

g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

14.2. Consider că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie :

-sintagma."agent de circulație – persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul

Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare); din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357/13.05.2009

Or această sintagmă vine în contradicție cu principiile:

-Claritatea normei actului administrativ care urmează să fie exprimat printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică norma trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Pentru a satisface exigența **previzibilității** prevederilor legale, norma trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor în executarea și respectarea ei cu exigențele normei și definesc în mod clar domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării prevederilor respective.

14.3. Conștientizez că securitatea traficului rutier prezintă un interes public major, prin urmare, asigurarea securității este o obligație pozitivă a statului. Unitatea de transport, ca participant la trafic, reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto având obligația de a respecta anumite reglementări impuse de autorități în evitarea riscurilor rezultate din utilizarea autovehiculelor. Iar un interes public de o importanță majoră, cum este securitatea traficului rutier, permite impunerea unor responsabilități față de cetățeni, având ca scop protejarea participanților la trafic împotriva accidentelor și producerii consecințelor negative, precum și crearea condițiilor legale pentru tragerea la răspundere a persoanelor care au violat regulile circulației rutiere.” Competența normativă delegată Guvernului intervine atunci când legea ordonă în mod expres sau când este determinată de imperativul aplicării legii. Nimic însă nu împiedică Guvernul să le adopte în cazul în care *executarea legii le face necesare*. Însă toate acțiunile Guvernului în acest sens urmează a fi efectuate cu asigurarea drepturilor și libertăților participanților la traficul rutier

Astfel, consider că sintagma sesizată a favorizat Ministerul Economiei și Infrastructurii în speță să emite un ordin care abilitează poliția să patruleze să supravegheze traficul rutier în automobile fără însemne speciale să emită decizii privind sancționarea conducătorilor auto, și care încalcă prevederile constituționale conținute la art.34 alin.(2), deoarece decizia de organizare a supravegherii traficului rutier constituie un drept și o obligațiune a autorității publice și trebuie să fie efectuată doar în condițiile legii, dar nu în temeiul unui regulament aprobat prin ordin de Minister.

Activitatea așa numitor automobile fără însemne speciale nu este reglementată de legea cu privire la activitatea poliției și contravine Tratatelor, Convențiilor internaționale la care Republica Moldova a aderat.

Ordinul Ministrului Economiei și Infrastructurii nr. 118 din 13.06.2016, fiind emis întru executarea Legii metrologiei nr.647-XIII din 17 noiembrie 1995 pentru asigurarea uniformității, legalității și exactității măsurărilor în domeniile de interes public pe teritoriul Republicii Moldova, nu poate institui norme de activitate care ar contravine legilor speciale ce reglementează activitatea poliției și Regulamentului Circulației Rutiere care nu prevede echipe mobile ale Inspectoratului Național de Patrulare și mai ales a automobilelor fără însemne speciale care poate perturba securitatea și încrederea conducătorilor auto.

Consider că în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 283 din 24.04.2013

pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în cap.II din Regulament:

poliția ” c) supraveghează și controlează circulația pe drumurile publice, cu excepția cazurilor prevăzute de lege și colaborează cu alte autorități publice, instituții, asociații obștești și organizații neguvernamentale pentru îmbunătățirea organizării și sistematizării circulației, asigurarea stării tehnice a autovehiculelor, menținerea infrastructurii drumurilor, perfecționarea pregătirii conducătorilor auto și luarea unor măsuri de educație rutieră a participanților la trafic, respectarea de către autoritățile publice, persoanele fizice și juridice a normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier;” nu se conține posibilitatea poliției de activitate în automobile fără semne speciale.

Punctul 15 din art.25 “Imputernicirile poliției” din legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului se specifică că :“ 15) să oprească în trafic și să efectueze controlul permiselor de conducere ale conducătorilor de vehicule, al certificatelor de înmatriculare (înregistrare) a vehiculelor, al altor acte cu caracter permisiv în cazul încălcării regulilor de circulație, existenței probelor de încălcare a legislației sau desfășurării unei operațiuni speciale, precum și în vederea verificării legalității transporturilor de mărfuri și persoane, identificării persoanelor și a vehiculelor aflate în căutare, interzicerii exploatării vehiculelor a căror stare tehnică prezintă pericol pentru siguranța traficului;”

14.4 Consider că procedura de măsurare legală PML 09-02:2016 „Măsurarea vitezei mijloacelor de transport auto cu ajutorul sistemului tip „АвтоУраган” aprobată prin Ordinul nr.118 din 13.06.2016 în parte ce ține de introducerea automobilelor fără însemne speciale MAI conține norme primare, care pot fi stabilite doar printr-o hotărâre de Guvern.

Prin aprobarea prevederilor contestate, Ministerul Economiei și Infrastructurii și-a depășit limitele de reglementare atribuite de legislativ. Potrivit competențelor, Ministerul este în drept să adopte hotărâri doar pentru organizarea executării legilor, hotărârilor, ordonanțelor Guvernului Republicii Moldova.

Or actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege. Actele Guvernului, Ministerelor sunt acte complementare, ce dezvoltă și concretizează dispozițiile legii.

Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Odată ce legea este direct aplicabilă, necesitatea și legitimitatea unei hotărâri de Guvern apare numai în măsura în care punerea în aplicare a unei prevederi legale reclamă stabilirea unor reguli subsecvente, care să asigure corecta lor aplicare sau organizarea corespunzătoare a unor activități.

Or art.73 alin.(3) din Legea nr.317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale prevede că **actele normative se vor limita strict la cadrul stabilit de actele superioare** în a căror executare se emit și nu pot să contravină prevederilor acestora.

Legea trebuie să preexiste hotărârii, astfel, hotărârea Guvernului, ordinul Ministrului fiind un act juridic *secundum legem*

14.5 Reesind din circumstanță că excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale și excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cadrul unui proces declanșat în instanțele de drept comun, și poate fi ridicată doar ca un incident în cadrul examinării acțiunii principale consider că norma contestată are incidență asupra soluționării cauzei aflate pe rolul instanței de judecată.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII.

15.1 Conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție a hotărât că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legii ce urmează a fi aplicată la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată la cererea părților sau din oficiu să sesizeze Curtea Constituțională. Curtea Constituțională în pct. 3 al hotărârii nr. 7 din 13 februarie 2001 „Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală” de asemenea a statuat că „având în vedere dispozițiile art. 31 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.”

15.2 Până în prezent nu există o hotărâre a Curții Constituționale, având ca obiect examinarea constituționalității sintagmei.”*agent de circulație* – persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare); din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357/13.05.2009

15.3 Astfel, condițiile de formă pentru sesizarea Curții Constituționale în cauză sunt întrunite.

15.4. Din aceste motive, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție și conform hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția RM.,

-solicite Curții Constituționale

Admiterea prezentei cereri.

Sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pentru a verifica constituționalitatea sintagmei : „sintagma.” „*agent de circulație* – persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare); din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357/13.05.2009 una contrară legislației, neconstituțională care necesită a fi anulată.”

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. Cererea de chemare în judecată.

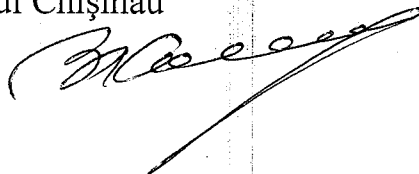
17.1 Încheierea privind acceptarea cererii de chemare în judecată și pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Republica Moldova municipiul Chișinău

11 februarie 2019

Kovali Vladimir

Dosarul nr. 4r-278/19
024r-1776-23012019

Judecător: Lilia Lupașco
Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani

ÎN CHEIERE
În numele Legii

11 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa pe:

Președintele de ședință, judecătorul

Lîsîi Ghenadie

Judecătorii

Bulhac Ion și Teleucă Stelian

Cu participarea:

Contravenientului

Kovali Vladimir

Agentului constator

Gurduz Elena

a judecat în ședință deschisă sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de către contravenientul Kovali Vladimir, privind verificarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova, în cauza contravențională, la cererea de recurs declarată de către contravenientul Kovali Vladimir împotriva hotărîrii Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 27 noiembrie 2018, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestația lui Kovali Vladimir și s-au menținut fără modificări procesul verbal cu privire la contravenție nr. DCT02 035962 și decizia de sancționare din 13.08.2018, întocmite de către agentul constator, Gurduz Elena, subofițer superior al INP al IGP în privința lui Kovali Vladimir Ștefan, a.n. 16.07.1957, în baza art. 236 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova.

Procedura de citare a părților a fost îndeplinită,-

C O N S T A T Ă :

1. La 13.08.2018, în privința lui Kovali Vladimir Ștefan a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria DCT02 035962 pe semnele contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, precum că, la data de 28.07.2018, ora 11:19, conducătorul automobilului de model Volvo XC60 cu n/î UIL 409, în mun. Chișinău, str. șos. Hîncești, a depășit regimul de viteză stabilit prin localitate de 50 km/h, deplasându-se cu viteza de 68 km/h, astfel încălcând prevederile pct. 47 alin. (1) lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere.
2. Astfel, acțiunile cet. Kovali Vladimir Ștefan au fost calificate în baza art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova.
3. Nefiind de acord cu procesul-verbal întocmit la 13.08.2018 pe semnele contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, la 13.08.2018, cet. Kovali Vladimir Ștefan a depus contestație.

4. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 noiembrie 2018, s-a respins ca neîntemeiată contestația lui Kovali Vladimir și s-au menținut fără modificări procesul verbal cu privire la contravenție nr. DCT02 035962 și decizia de sancționare din 13.08.2018, întocmite de către agentul constatator, Gurduz Elena, subofițer superior al INP al IGP în privința lui Kovali Vladimir Ștefan, a.n. 16.07.1957, în baza art. 236 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova.
5. Nefiind de acord cu hotărârea, contravenientul Kovali Vladimir a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate și remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.
6. Ulterior, în cadrul ședinței instanței de recurs, din data de 11 februarie 2019, contravenientul Kovali Vladimir a înaintat instanței sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind verificarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova, ne specificând norma constituțională concretă.
7. În motivarea sesizării s-a indicat că nefiind de acord cu hotărârea judecătorească, autorul sesizării a formulat recurs, prin care a invocat că Ministerul Economiei și Infrastructurii la 13.06.2016 a adoptat Ordinul nr. 118 cu privire la aprobarea procedurii de măsurare legală PML 09-02:2016 „Măsurarea vitezei mijloacelor de transport auto cu ajutorul sistemului tip „ABToYparaH”.
8. În capitolul III. TERMINOLOGIE ȘI ABREVIERI din Anexa la Ordinul Ministerului Economiei nr.118 din 13.06.2016 s-a introdus fraza:” Post mobil de supraveghere a circulației rutiere - complex mobil amplasat pe automobil de patrulare sau automobil fără însemne speciale ale MAI, care efectuează supravegherea circulației rutiere prin intermediul mijloacelor tehnice, speciale, certificate și verificate metrologic, ce asigură monitorizarea integrală a circulației rutiere la o intersecție sau pe un sector de drum”, care a servit drept temei pentru organizarea activității automobilelor în care se presupune că sunt amplasați colaboratori ai poliției și care fixează viteza de deplasare a automobilelor cu oformarea unor acte care ulterior se trimit la domiciliul conducătorilor auto și care servesc drept temei pentru întocmirea proceselor-verbale de sancționare.
9. Iar, introducerea unei astfel de sintagme se face posibil datorită circumstanței că în Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM 357/13.05.2009 sintagma "agent de circulație - persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana

- de gardă la bacul de transbordare), vine în contradicție cu principiile: claritatea normei actului administrativ care urmează să fie exprimat printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică norma trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.
10. Pentru a satisface exigența previzibilității prevederilor legale, norma trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor în executarea și respectarea ei cu exigențele normei și definesc în mod clar domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării prevederilor respective.
 11. În conformitate cu pct.6 din Convenția ASUPRA CIRCULAȚIEI RUTIERE din 08.11.68, "Agenții care dirijează circulația vor fi ușor de recunoscut și vizibili de la distanță atât noaptea cât și ziua" și potrivit pct. 14 din Codul european de etică a poliției:" Poliția și personalul în uniformă trebuie în mod normal să fie recunoscuți cu ușurință." Conform pct.7 RCR:" agent de circulație - persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul Regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoana de gardă la bacul de transbordare).
 12. Potrivit Regulamentului Circulației Rutiere: echipă mobilă a Poliției de Frontieră - formațiune operațională alcătuită din polițiști de frontieră care desfășoară misiuni conform împuternicirilor stabilite, utilizând mijloacele de mobilitate auto ale Poliției de Frontieră, și se identifică prin semnele distinctive ale instituției; echipă mobilă a Serviciului Vamal - subdiviziune specială operativă a Serviciului Vamal, creată pentru asigurarea respectării legislației vamale;" astfel echipă mobilă a poliției de patrulare Regulamentul Circulației Rutiere nu conține.
 13. În astfel de circumstanțe nu i s-a explicat contravenientului cum a fost fotografiat automobilul, de către cine și când și în temeiul cărei norme de drept a fost abilitat această persoană."
 14. Conform art.384 Cod contravențional al Republicii Moldova, în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul: "h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;" fapt ignorat totalmente în speță inclusiv și din lipsa acestora".
 15. Potrivit pct.6 Regulamentul cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției ,aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției" nr. 1139 din 18.09.2003,"6. Dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport și aparatajul medical pot fi utilizate: în timpul patrulării pedestre sau cu ajutorul automobilelor speciale ale poliției; pe sectoarele drumurilor publice cu o concentrare sporită a accidentelor rutiere provocate din cauza excesului de viteză; de către lucrătorii medicali cu

pregătire specială și lucrătorii poliției, instruiți conform actelor normative în vigoare ale Ministerului Sănătății.”

16. Agentul constatator nu a prezentat careva probe la constatarea vinovăției petiționarului și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Cu atât m mult, la rubrica „Mijloace tehnice speciale de constatare”, agentul constatator a făcut mențiunea AMVMT „Iscra DA/40 m.0595”, însă în cursul examinării cauzei careva probe, care să demonstreze vinovăția contravenientului nu au fost prezentate în ședința de judeca Careva probe și date obligatorii aferente utilizării mijlocului în cauza, cum ar fi: verificare metrologică, numărul din data, luna anul, nu au fost specificate în procesul verbal, inclus la capitolul anexe. Iar, cele prezentate în ședința de judecată n-au fost probate ca folosite anume în cazul dat și în timpul stabilit.
17. Relevantă la caz fiind Decizia Curții Supreme de Justiție din 15.03.2017 pe Dosarul nr lra-344/2017.
18. Registrul de stat al mijloacelor de măsurare este ținut de Institutul Național de Metrologie și este publicat pe pagina web a instituției ([link:http://www.metrologie.md/state-register-measuring-instruments-ro/](http://www.metrologie.md/state-register-measuring-instruments-ro/)).
19. Astfel, a considerat necesar să verifice dacă complexul de măsurare și înregistrare video a vitezei mijloacelor de transport auto (radar), „AMVMT Iskra -DA/40 m.0595 ” utilizat de colaboratorii INP a fost supus controlului metrologic legal.
20. În rezultatul verificării „Registrului de stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova”, (partea I și II situa la 01.08.2018) am constat că aparatul pentru măsurarea vitezei de deplasare a mijloacelor transport menționat în procesul - verbal nu a fost identificat în Registru. Menționez că Registrul conține informații cu privire la 3 modele de aparate: - „Искра-1” nr. de înregistrare în Registru de Stat 0322:2003, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 137 M nr.50 din 29.07.2003; - „Искра-Видео” nr. de înregistrare în Registru de Stat 1- 0727:2010, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 0015-M nr.239R din 01.06.2010; - „Искра-ДА” nr. de înregistrare în Registru de Stat 1-0964:2016, nr. Hotărârii, certificatul și data eliberării 009 nr.341R din 06.05.2016; Conform informațiilor publice din Registrul de Stat termenul de valabilitate la primele două modele a expirat la 29.07.2007 și respectiv la 03.03.2012. Pentru modelul „Искра-ДА” termenul de valabilitate al certificatului expiră la 28.03.2019. Din cele expuse rezultă că complexul de măsurare și înregistrare video a vitezei mijloacelor de transport auto utilizat în speță de colaboratorul INP este unul neconform, fapt ce contravine art. 13 alin. (25) din Legea metrologie și anume, se interzice utilizarea mijloacelor de măsurare fără marcaje metrologice sau cu marcaje metrologice deteriorate, înlăturate, sau cu termenul de verificare metrologică expirat pentru măsurările efectuate în domeniile de interes public. Mai menționez că, există precedente documentate prin care se constată utilizarea de către colaboratorii INP a radarelor în interes public, neverificate metrologic de către serviciile de metrologie.

21. Astfel, în baza argumentelor invocate mai sus, consideră că există o incertitudine privind constituționalitatea normei menționate care urmează a fi aplicate de instanța de judecată, iar conform Hotărârii pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), p.76 - în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității. Excepția data de neconstituționalitate este invocată în cadrul procesului contenciosului administrativ declanșat, iar eventuala declarare drept neconstituțională a normei incidente ar da posibilitatea instanței de soluționare a litigiului declanșat. În final, considerăm că sunt întrunite toate cele 4 condiții la care trebuie să se limiteze verificarea judecătorului ordinar, (p.82 din Hotărâre).
22. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către contravenientul Kovali Vladimir, din următoarele considerente.
23. Astfel, potrivit art. 342 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.
24. Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.
25. Totodată, Colegiul Penal indică că conform art.7 alin.(2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
26. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

27. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
28. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
29. În continuare, instanța de recurs, ținând cont de prevederile legale sus enunțate, menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova, vizează solicitările din cererea de recurs declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 noiembrie 2018, verificarea temeiniciei acestei constituind obiectul de studiu al instanței de recurs, totodată, prezentul demers a fost înaintat de către contravenientul Kovali Vladimir, care în speță deținea calitatea procesuală, de recurent, fiind participant al procesului, motivele au fost întemeiate pe prevederile art. 1, 16, 23, 53, 60, 72 din Constituția Republicii Moldova, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere,

aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova, urmează a fi admisă.

30. În conformitate cu art. art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de către contravenientul Kovali Vladimir, privind verificarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova.

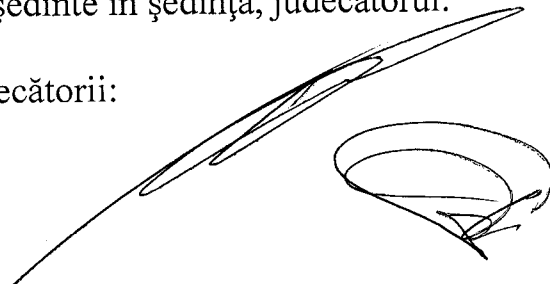
Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către contravenientul Kovali Vladimir, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Suspendă examinarea recursului depus de către contravenientul Kovali Vladimir, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 noiembrie 2018, pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării privind verificarea constituționalității sintagmei "agent de circulație-persoană echipată corespunzător, abilitată cu funcții de control și reglementare a traficului rutier prin intermediul semnalelor stabilite de prezentul regulament (polițistul, agentul de cale ferată, angajatul serviciilor de întreținere a drumurilor, persoană de gardă la bacul de transbordare" din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 357 din 13.05.2009, prin prisma Constituției Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte în ședință, judecătorul:

Judecătorii:

Lîsîi Ghenadie

Bulhac Ion

Teleucă Stelian